

Přílohy

Příloha č. 1: Žádost o vyjádření Etické komise FTVS UK

Příloha č. 2: Anketa použitá pro realizaci výzkumu

Příloha č. 3: Seznam obrázků

Příloha č. 4: Seznam tabulek

Příloha č. 5: Seznam grafů

Příloha č.1: Žádost o vyjádření Etické komise FTVS UK

UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU
Josef Martího 31, 162 52 Praha 6-Vešelavín

Žádost o vyjádření Etické komise UK FTVS

k projektu výzkumné, kvalifikační či seminární práce zahrnující lidské účastníky

Název projektu: Možnosti pohybových a sportovních aktivit u pacientů s astmatem a jejich vliv na průběh onemocnění

Forma projektu: výzkumná práce – diplomová práce

Období realizace: prosinec 2017 – únor 2018

Předkladatel: Kamila Sýkorová, bc., studentka UK FTVS -katedra fyzioterapie

Hlavní řešitel: Kamila Sýkorová, bc., studentka UK FTVS -katedra fyzioterapie

Místo výzkumu (pracoviště): bude probíhat v terénu - zdravotní pracoviště spolupracující s astmatickými pacienty, sportovní kluby

Vedoucí práce (v případě studentské práce): doc. MUDr. Jan Heller, CSc.

Popis projektu: Jedná se o projekt, v rámci kterého budu monitorovat úroveň pohybových a sportovních aktivit u astmatických pacientů, včetně vlivu tohoto tělesného zatížení na průběh onemocnění. Projektu se budou účastnit pouze pacienti s diagnostikovanou nemocí bronchiálního astmatu v různé tíži. Metodou sběru dat je zvoleno anketní šetření s převládajícím typem uzavřených otázek. Anketní listek bude k dispozici v papírové i online podobě. Cílem práce je dle získaných dat zjistit úroveň pohybových aktivit u astmatických pacientů.

Charakteristika účastníků výzkumu: Výzkumu se budou účastnit dobrovolní jedinci všech věkových kategorií, bez ohledu na pohlaví. Požadavkem pro účast ve výzkumu je lékařem diagnostikovaná nemoc – asthma bronchiale a gramotnost respondentů. V případě účasti dětí bez schopnosti číst a psát je povolena při vyplňování asistence zákonného zástupce, a také nutnost jeho souhlasu s vyplněním anketního listku. Předpokládaný počet účastníků studie je 100-150.

Zajištění bezpečnosti: Jedná se o neinvazivní metodu šetření. Ankety budou rozeslány do zdravotnických pracovišť zaměřujících se na pacienty s bronchiálním astmatem a mezi sportující astmatiky (sportovní kluby, organizace). Anketa bude k dispozici pro vyplnění v papírové podobě. Anketu lze také vyplnit formou online v počítačovém programu.

Etické aspekty výzkumu: Veškerá data budou zpracována a publikována v anonymní podobě pro účely vypracování diplomové práce, případně využita pro další výzkumné projekty na UK FTVS. Po anonymizaci budou osobní data smazána. V maximální možné míře zajistím, aby získaná data nebyla zneužita.

Text informovaného souhlasu: Bude součástí úvodního textu každého anketního listku. Vyplněním a odevzdáním/odesláním anketního listku respondent souhlasí s anonymní spoluúčastí ve výzkumu. Návrh textu je přiložen v dalším souboru.

Povinností všech účastníků výzkumu na straně řešitele je chránit život, zdraví, důstojnost, integritu, právo na sebeurčení, soukromí a osobní data zkoumaných subjektů, a podniknout k tomu veškerá preventivní opatření. Odpovědnost za ochranu zkoumaných subjektů leží vždy na účastnících výzkumu na straně řešitele, nikdy na zkoumaných, byť dali svůj souhlas k účasti na výzkumu. Všichni účastníci výzkumu na straně řešitele musí brát v potaz etické, právní a regulační normy a standardy výzkumu na lidských subjektech, které platí v České republice, stejně jako ty, jež platí mezinárodně.

Potvrzuji, že tento popis projektu odpovídá návrhu realizace projektu a že při jakékoli změně projektu, zejména použitých metod, zašlu Etické komisi UK FTVS revidovanou žádost.

V Praze dne: 29.11.2017

Podpis předkladatele: *Kamila Sýkorová*

Vyjádření Etické komise UK FTVS

Složení komise: Předsedkyně: doc. PhDr. Irena Parry Martínková, Ph.D.

Členové: prof. PhDr. Pavel Slepíčka, DrSc.

doc. MUDr. Jan Heller, CSc.

PhDr. Pavel Hráský, Ph.D.

Mgr. Eva Prokešová, Ph.D.

MUDr. Simona Majorová

Projekt práce byl schválen Etickou komisí UK FTVS pod jednacím číslem: 2/10/2014

dne: 4.12.2014

Etická komise UK FTVS zhodnotila předložený projekt a **neshledala žádné rozpory** s platnými zásadami, předpisy a mezinárodními směnicemi pro provádění výzkumu zahrnujícího lidské účastníky.

Řešitel projektu splnil podmínky nutné k získání souhlasu Etické komise.

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu
Josef Martího 31, 162 52, Praha 6
razítko UK FTVS

MM
podpis předsedkyně EK UK FTVS

Příloha č.2: Anketa použitá pro realizaci výzkumu

Dobrý den,

jmenuji se Kamila Sýkorová a jsem studentkou Karlovy Univerzity oboru fyzioterapie. Chtěla bych Vás v souvislosti se zpracováním mé diplomové práce na téma: „Možnosti pohybových a sportovních aktivit u pacientů s astmatem a jejich vliv na průběh onemocnění“ požádat o vyplnění následujících otázek. Cílem práce je zjištění úrovně pohybových a sportovních aktivit u astmatických pacientů a jejich vliv na onemocnění.

Předem děkuji za Váš čas ☐

Získaná data budou anonymně zpracována a publikována v diplomové práci, případně využita pro další výzkum na UK FTVS a ochráněna před jiným užitím. S výsledky studie se můžete seznámit po obhájení diplomové práce v Repozitáři závěrečných prací Univerzity Karlovy či na emailové adrese: k.sykorova@post.cz. Vyplněním a odevzdáním dotazníku potvrzujete, že dobrovolně souhlasíte se svojí účastí v této výzkumné studii, o které jste byl/a informován/a, jakož i o právu odmítnout účast nebo svůj souhlas kdykoli odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS.

1. Pohlaví: muž žena
2. Váš věk: _____ let * (Uveďte prosím)
(*V případě méně než 18 let prosím podepsáním o souhlas zákonného zástupce: _____)
3. V kolika letech Vám bylo astma diagnostikováno? _____ let (Uveďte prosím)
4. Uveďte stupeň tíže Vašeho onemocnění:
 1. stupeň intermitentní (denní příznaky < 1× týdně)
 2. stupeň lehké perzistující (denní příznaky více jak 1× týdně a méně než 1× denně týdně)
 3. stupeň středně těžké perzistující (denní příznaky denně)
 4. stupeň těžké perzistující (denní příznaky denně, noční příznaky časté)
5. V jaké péči specialistů pro astmatické onemocnění jste kontrolován/a? (možno více odpovědí)

☐ lékař -pneumolog	☐ lékař – tělovýchovný specialista	☐ fyzioterapeut
☐ dietní odborník	☐ sociální pracovník	☐ psycholog
☐ alergolog	☐ ergoterapeut	
☐ další _____ (Prosím vypište)		
6. Součástí Vaší terapie astmatu je (možno více odpovědí):

☐ farmakoterapie (léky, inhalátory)	☐ fyzioterapie
☐ lázeňská léčba	☐ psychoterapie
☐ pohybová léčba (pravidelná pohybová aktivita – př. nordic walking, chůze, jóga, atd.)	
☐ další (akupunktura, speleoterapie, atd.) _____ (Prosím vypište)	
7. Cítíte se kvůli astmatu omezen/a v provádění pohybových aktivit? ano ne
8. Věnujete se nyní pravidelně **POHYBOVÉ AKTIVITĚ** (=pohybová činnost cyklického charakteru pro udržení tělesné zdatnosti) trvající alespoň 30-40 minut:

- ano
- ano a déle trvající
- ne → postupte k otázce č.24
- ne, astma mi nikdy nedovolilo aktivitu provádět → postupte k otázce č.24
- nyní ne, astma mi již nedovolí v provádění aktivit pokračovat (ale dříve ano) → postupte k otázce č.24
- ne, nemohu z jiných zdravotních důvodů → postupte k otázce č.24

9. Jak často pohybovou aktivitu provádíte?

- několikrát denně
- denně
- 5-6× týdně
- 3-4× týdně
- 1-2× týdně

10. O jakou pohybovou aktivitu se jedná:

- převážně vytrvalostního charakteru* (aerobní- př. chůze, domácí práce, práce na zahradě, turistika, atd.)

* _____ (Napište prosím druh aktivity)

- převážně silového charakteru*

* _____ (Napište prosím druh aktivity)

- intervalového charakteru (zátěž po krátkou dobu-př.20 s, poté pauza)

11. Věnujete se pravidelně SPORTU (sportovní aktivitě) trvajícím minimálně 30 minut?

- ano
- ano a trvajícím déle než 30 minut
- ne, nikdy jsem se sportu nevěnoval/a → postupte k otázce č.17
- ne, astma mi nedovolí sport provádět → postupte k otázce č.17
- ne, věnoval/a jsem se dříve, ale s již diagnostikovaným astmatem: ano ne

(Pokud ano, vyplňte zbytek dotazníku v souvislosti se sportem, kterému jste se věnoval/a dříve.)

12. Jakému sportu se věnujete? (možno více odpovědí)

- aerobik
- bojové sporty (judo, thai box, karate, atd.)
- golf
- hokej
- míčové hry (volejbal, házená, basketbal, fotbal)
- ragby
- další _____ (Prosím vypište)
- atletika
- cyklistika
- gymnastika
- krasobruslení
- plavání
- tenis

13. Jak často sport provádíte?

- několikrát denně
- jednou denně
- 5-6× týdně
- 3-4× týdně
- 1-2× týdně

14. Sport provádíte:

- rekreačně
- závodně/vrcholově (účastním se pravidelných soutěží)

15. Kdy Vám bylo astma diagnostikováno?

- před započítáním sportování
- v souvislosti se sportováním (z důvodů náročného tréninku; prostředí, ve kterém sportujete-tělocvična, bazén, atd.)
- v průběhu sportování z jiných důvodů nesouvisejících se sportem

16. Setkal/a jste se se zneužitím astmatického onemocnění (či užívaných léků) pro dosažení lepších sportovních výsledků (např. v soutěžích, zápasech, závodech)?
 ano ne

17. Omezovala Vás někdy nemoc při provádění aktivit/sportu: ano ne

_____ (Prosím popište jakým způsobem)

18. Pomáhá Vám pravidelná tělesná aktivita ke snížení projevů onemocnění (kašel, dušnost, zadýchávání, atd.)? ano ne

19. Pomáhá Vám pravidelná tělesná aktivita ke snížení dávek Vašich léků? ano ne

20. Jakým způsobem Vám pohybová aktivita/sport pomáhá ke zlepšení kvality života? (možno více odpovědí)

- vést společenský život (možnost začlenit se do kolektivu – účastnit se her, setkání, výletů, jiných aktivit jak zdraví jedinci)
- postarat se sám o sebe bez cizí pomoci (zajít si nakoupit, k lékaři, úklid domácnosti)
- zlepšení na psychické úrovni
- další _____ (Prosím vypište)
- nepomáhá mi

21. Prodělal/a jste někdy po tělesné aktivitě exacerbaci (což je stav zhoršující se dušnosti, zkráceného dechu, kašle, hvízdavého dýchání či pocitů tíhy na hrudníku): ano ne

22. Prodělal/a jste někdy po tělesné aktivitě pozátěžový bronchospasmus (=zúžení průdušek bronchů): ano ne

23. Pohybové aktivitě/sportu se věnuji/jsem se věnoval/a (možno více odpovědí):

- na doporučení lékaře z vlastního rozhodnutí
- další _____ (Prosím vypište)

24. Pohybové aktivitě/sportu jsem se nevěnoval/a z:

- vlastního rozhodnutí
(z obavy o své zdraví nezájem o sport)
- rozhodnutí rodičů
- doporučení lékaře (či jiného lékařského zdravotníka)
- zkusil/a jsem, nemoc mi nedovolila v tom pokračovat
- jiné onemocnění mi nedovolilo v tom pokračovat
- jiné _____ (Prosím vypište)

25. Víte, že je součástí terapie astmatického onemocnění i plicní rehabilitace včetně pohybové léčby?

- ano, informaci mi sdělil zdravotnický pracovník
- ano, informaci jsem si zjistil sám
- ne, nevím

Příloha č. 3: Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Dýchací cesty (Bartůňková, 2014)

Obrázek č. 2: Přibližné rozměry dýchacích cest u dospělého (Paleček et al., 1999)

Obrázek č. 3: Vztah mezi aktivitou bránice a břišních svalů (Véle, 2006)

Obrázek č. 4: Složky plicní rehabilitace

Obrázek č. 5: a) Acappela s náustkem, b) Threshold inspiratory muscle trainer (IMT),
c) Threshold positive expiratory pressure (PEP), (Neumannová et al., 2012;
Neumannová, 2013)

Obrázek č. 6: Dýchání s pomůckou Threshold PEP a) ve vzpřímeném sedu, b) vleže
na zádech, c) vleže na boku (Neumannová, 2013)

Příloha č. 4: Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Diferenciální diagnostika astmatu (upraveno dle Pohunek a Svobodová, 2013; Kašák, 2014)

Tabulka č. 2: Rozdíly mezi CHOPN a astma (Vondra a Vondrová, 2012)

Tabulka č. 3: Klasifikace astmatu podle tíže (upraveno dle Nemannová et al., 2012; Kašák, 2014)

Tabulka č. 4: Klasifikace astmatu podle úrovně kontroly (Mičková, 2015)

Tabulka č. 5: Fenotypická klasifikace astmatu (upraveno dle Sedlák et al., 2015)

Tabulka č. 6: Vliv dekontdice u nemocných s těžkým astmatem (upraveno dle Neumannová et al., 2012)

Tabulka č. 7: Statistické věkové hodnoty výzkumného vzorku

Tabulka č. 8: Pocit omezení při pohybových aktivitách dětí a dospělých

Tabulka č. 9: Omezení při pohybových aktivitách v závislosti na tíži onemocnění

Tabulka č. 10: Provádění pohybových aktivit rozděleno dle tíže onemocnění

Tabulka č. 11: Četnost pohybových aktivit dětí a dospělých

Tabulka č. 12: Sportovně aktivní probandí dle tíže onemocnění

Tabulka č. 13: Sport dětí a dospělých

Tabulka č. 14: Probandi s diagnostikou nemoci v souvislosti se sportováním. Porovnání omezení při sportu a pohybových aktivitách

Tabulka č. 15: Souvislost frekvence pohybové aktivity na snížení projevů nemoci

Tabulka č. 16: Souvislost frekvence pohybové aktivity na snížení dávek léků

Tabulka č. 17: Porovnání snížení projevů onemocnění a snížení dávek léků

Tabulka č. 18: Četnost pohybových aktivit probandů neprofitujících z pohybových aktivit a sportu

Tabulka č. 19: Vztah ke sportu u probandů neprofitujících z pohybových aktivit a sportu

Příloha č. 5: Seznam grafů

Graf č. 1: Zastoupení 4 stupňů tíže onemocnění dle GINA ve výzkumném souboru

Graf č. 2: Přehled specialistů léčící probandy (vyjádřeno n=počet probandů)

Graf č. 3: Terapie astmatického onemocnění respondentů (vyjádřeno n=počet probandů)

Graf č. 4: Četnost provádění pohybové aktivity výzkumného souboru

Graf č. 5: Frekvence sportování dotazovaných

Graf č. 6: Souvislost diagnostiky astmatu se sportem

Graf č. 7: Sporty, kterým se věnovali probandi, mající diagnostikováno astma v souvislosti se sportováním (vyjádřeno n=počet hlasů)

Graf č. 8: Povědomí veřejnosti o pohybové léčbě jako součásti terapie astmatu